

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Dan Zedinjenja

Naš največji državni praznik, dan, ko smo Slovenci, Hrvati in Srbi postali eno telo, bomo obhajali letos v izrednih in vrlo pomembnih okoliščinah.

Po svetovni vojni še ni bilo leta, ki bi bilo Evropi prineslo toliko usodnih sprememb kakor prav leto 1938. Versajski duh, ki je prevladoval v Evropi vseh zadnjih 20 let, je klonil pred silo razmer in se — vsaj za zdaj — kot premaganec umaknil v zgodovino. Ideje, kakor kolektivna (skupnostna) varnost, enakost malih in velikih narodov pa vse, kar je s tem v zvezi in kar iz tega nujno sledi, vse te ideje so danes za evropske dogodke mrtve in brez moči.

Ker se je Evropa v svojem pojmovanju letos tako do temeljev spremenila, je tudi naša

neodložljiva dolžnost

pregledati svoje vrte in njive ter temeljito presoditi in pretehtati, kam bomo zvrčali brazde in kje bomo zaorali razore. Ne smemo namreč misliti, da živimo Jugoslavlani v idilični ločenosti od sveta in svetovnih dogodkov, ampak se moramo prav posebno zavedati, da so ravno naša tla križišče svetovno važnih prometnih potov in zato tudi stikališče in križišče mnogoterih, včasih med seboj močno različnih interesov domala vseh velesil naše celine.

Podrobneje o tem ne bomo razpravljali na tem mestu, ampak se hočemo za danes zadovoljiti samo z ugotovitvijo dejanskega stanja. Če pa je tako in ker je v resnici tako, moramo biti

kakor magnetna igla

budni in čuječi za vse, kar se godi okrog nas. Ako vemo, da je nekaj padlo in je pokopano, moramo skrbno zasledovati, kaj raste mesto tega.

Vzglede v srednji Evropi nam morajo biti v marsičem dragocen nauk in svarilen vzgled. V prvi vrsti nas češkoslovaški primer uči, da v politiki nobena podmena ni trajna in absolutno veljavna, tako močna namreč, da bi kak narod ali država izključno samo nanjo lahko gradila svojo usodo. Gogodki zadnjih mesecev so tudi pokazali, da je zavezništvo silno kočljivo vprašanje v mednarodni politiki, zaradi tega pa zlasti še v politiki malih držav, ki se brez hudih pretresov lahko razvijajo in uspevajo samo v primeru, če žive z velesilami in z velikimi sosedi v takih odnosih, da ni povoda za občutna trenja.

Naša dediščina

nam je in nam mora vsem brez razlike biti enako sveta. Prepričani smo, da ni nikogar v Jugoslaviji, ki bi o tem dvomil. Prav zato pa jo moramo upravljati tako, da bo vedno bolj čvrsta in vedno uspešnejši blagor prihajajočih pokolenj. Na to, da bi nam jo smel kdo okrniti, ni pri nas niti misliti. Saj tega, kar imamo, nismo dobili v dar, ampak smo si priherili z morjem krvi.

Naša kri ni tekla samo v svetovni vojni, ampak dolga stoletja, ko smo Slovani na evropskem jugu krvaveli, umirali in trpeli ne le za svoj obstoj, ampak zato, da se je mogla Evropa mirno razvijati, napredovati in izgrajevati svojo kulturo. Zato je to, kar imamo, ne samo narodnostno, ampak tudi zgodovinsko-pravno naša sveta in nedotakljiva lastnina.

Združevanje

Sodimo, da se ne motimo, ako na podlagi spoznavanja vseh dogodkov trdimo, da čez in čez po svetu prevladuje težnja združevanja manjših delov v večje, odpornejše in za življenje bolj

spodobne enote. Iz novejšje zgodovine nam daje čvrsto potrdilo za to mnenje kraljevina Italija, ki se je iz mnogih malih, brezpomembnih in med seboj sprtih držav združila v enotno kraljevino ter se do danes razvila v imperij, ki soodloča v svetovni politiki.

Podoben razvoj je imela Nemčija, ki je prav v zadnjem času to združevanje izpopolnila ter vse kaže, da bo po tej poti dosegla najvišjo mero svojih državno političnih in nacionalno političnih idealov. V obeh primerih so se morali mali, krajevni interesi podrediti večjim, ki jih je narekovala korist vsenarodne celote.

Tudi mi smo po dolgih stoletjih trpljenja, ločitve in nadčloveških bojev dosegli združitev treh pod skupno streho. Ko je bilo to izvršeno, smo bili prepričani, da smo dosegli enega največjih idealov svoje zgodovine.

Žal je pozneje razvoj pokazal, da je med nami še marsikaj pomanjkljivega. Mednarodni spletkarji so naglo opazili razpoke in skušali razpihniti razlike, poglobiti pomisleke in ustvariti ovzdušje, ki naj bi nas polagoma razkrajalo in končno razkrojilo.

Na srečo je življenjski genij Jugoslovanov močnejši mimo vseh intrig in zlobnega kovarstva, ki ga je zavist z raznih strani uporabljala

proti nam. Po dvajsetletni preskušnji je danes Jugoslavija, naš skupni dom, še vedno tu. In kljub vsem notranjim trenjem, kljub razprtijam, ki se pojavljajo med nami, se vsi zavedamo, da ni nikogar zunaj naših mej, ki bi si smel lastiti pravico, urejevati naša notranja vprašanja. Sami smo jih zastavili, sami bomo odgovorili nanja. In če enkrat ne bo dobro, bomo odgovorili drugič in tretjič in tolikokrat, dokler ne najdemo take rešitve, ki bo za nas vse, za Srbe, Hrvate in Slovence najbolj sprejemljiva in bo vsem nudila največ možnosti in jamstev za resničen napredek in uspešen razvoj.

To pa je duh narodnega in državnega edinstva, duh, ki ni odvisen od upravne oblike, ni odvisen od raznih imen, ampak živi in dela nemoteno in neovirano dalje, pa naj se zgodi karkoli.

Čeprav smo zdaj sredi volilnega boja, čeprav se križajo razna gesla in nazori, čeprav vzplamevajo strasti, se vendar vsi skupaj zavedamo, da nam je prvi december vsem enako svet dan, svet v spominih in svet ob prisegi, da ga bomo skušali za bodočnost napraviti še lepšega, še pomembnejšega in še bolj veličastnega.

V vseh nas je ena volja, pa najsi se tudi izraža na tisočero načinov. Ta skupna in enotna volja pa nam ukazuje in narekuje:

Jugoslavija naj se kot skupen dom razvija, utrjuje in krepi v blagor in dobro vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, da bo v njej dobro vsem brez razlike na vero, jezik in stan. Slovenski kmetje in delavci smo tej enotni volji vedno v dejanjih dajali izraza in duška in tudi v dejanjih dajali izraza in duška in tudi v bodoče ne bomo nikoli krenili s te poti. Zato je in ostane prvi december tudi praznik naše samozvesti in rasti, ki je ne more podreti noben vihar.

Amerika za človečanstvo

Ko je odhajal zunanji minister Zedinjenih držav Hull na vseameriški kongres v Limo, je izjavil:

»Prepričan sem, da bomo na konferenci, kjer bo zastopanih 21 držav, dosegli popolno soglasnost v vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Razgovarjali se bomo o njih s popolnim razumevanjem in zmernostjo. Prepričan sem, da bomo tam storili vse, da bi zmagalo načelo zakonitosti, pravice in splošnega človečanstva. Glavni cilj sestanka pa je poglobiti vezi med ameriškimi državami, da se izloči vojna nevarnost in sleherna tuja propaganda. Hull je zaključil svojo izjavo z besedami, da bo ta konferenca ena izmed najbolj važnih vseameriških konferenc.

Kakor je videti iz te izjave, Amerika vztraja na svoji poti. Za demokratično Evropo pomeni to danes največjo tolažbo.

Razrvanost Francije

Stara država, kakršna je Francija, ima vendar pri številu svojega prebivalstva ogromni površini svoje zemlje in razvitosti gospodarskega življenja položaj, ki ga ji ni zavidati.

Ta položaj označujeta bistveno dve glavni črti: bogastvo, ki se v obliki zlata vselej previdno umakne nevarnostim, noče v Francijo nazaj, ker smatra delavske zahteve za pogubne kapitalu.

Prav posebno od zadnjih dveh let sem namreč predstavlja delavstvo trdno in razredno zavedno skupino, ki hoče za svoje delo biti pošteno plačana; ker ima delavstvo močno strokovno organizacijo in politično mnogo zaslonbe v svobodno izvoljenih poslancih, ne more skupina kapitalistov početi z delavstvom tega, kar počne drugod. Saj so nam znani primeri popolnega zatrtja delavskih skupnosti. Saj so znani dalje primeri, ko so delavstvu kar določene tako imenovane najnižje plače, ki skoraj povsod zadostajo le skrajno skrajšanim potrebam življenja.

Francija je dežela ne samo političnih svoboščin — prostost tiska, prostost zborovanj, prostost političnih strank so tam nedotakljivo pravilo —, temveč tudi dežela gospodarskega liberalizma. Velike sosedne države nimajo tega. Gospodarstvo je pri njih strogo vezano na politiko ljudi, ki vodijo državo. Tam odreja podjetnik, kaj in koliko bodo delali in delavcem, koliko bodo jedli. Celotni narod se mora poravnati ciljem voditeljev. Izvažanje zlata ali denarja je pod nadzorstvom, če ni povsem omejeno. V Franciji pa so podjetniki svobodni, zlato se giblje, kakor se zdi posameznikom prav. Obstoji najširša prostost trgovine. In čim je delavstvo prišlo do močnega vpliva v javnem življenju, je smatral bogati sloji svoje imetje za izpostavljeno nevarnostim. Nevarnost je obstajala v tem, da bi to zlato moralo služiti celoti, ne njih posameznim lastnikom. Zato so svoj denar odpravili v Švico, Ameriko, Anglijo. Tam ne pričakujejo tako ostrih nasprotij med delom in kapitalom.

Bogata Francija se zaradi takega postopanja nahaja vedno v skrbeh, kaj bo z veljavo njenega denarja in kaj bo vsled tega s cenami. Zaradi tega zlata je padla delavnost tovarn, padli so zaslužki, cene so se povišale. To drugače ne more biti vse dotlej, dokler se zlato, ki predstavlja zgoščeno delo mnogih prejšnjih rodov, ne vrne v domovino. In v domovino noče, dokler dvomi v izid boja za premoč dela ali kapitala. Kapital gre vedno samo na dobro zavarovano mesto. Njegova priložnost je neskončno večja od prožnosti dela. Lahko je naložiti vse zlato Francije na nekaj tovornih ladij, toda kam bo nakladal delavstvo, če bi naj hodilo po stopinjah zlata?

V državah, ki jim pravimo, da nimajo demokratičnega vladanja, je boj v korist premoči kapitala že odločen. Kapital pa ni toliko različen po narodnosti, kolikor po donosnosti. Vendar je usoda kapitala ene države načelno povezana z usodo kapitala v drugi državi. Čim več držav je, kjer za kapital ni nevarnosti, tem lažje se giblje in tem boljje zasluži. Vsi delavci stremijo kapital za tem, da uvede v vseh državah enak način vladanja, in to tak, ki mu najbolj prija.

In danes, ko se Francija videva v družbi novih prijateljev, prihaja ta boj na vrh. Vlada današnje Francije je postavljena od kapitala; je torej nasprotnica delavskih zahtev. Francosko delavstvo ve, da bo francoski kapital, ki mu bo zajamčena varnost od sosednih držav, porabil vse svoje moči za to, da prisili delavstvo k umiku. Slo ne bo torej samo za podaljšanje delovnega tedna; to je le prva stopnja, za katero pride zmanjšanje političnih in gospodarskih svoboščin. To je potiskanje delavstva tja, kjer je bilo pred svetovno vojno: brez politične moči, brez zavarovanj za bolezen, starost. Francosko delavstvo pa ima za seboj dolgoletne politične in druge borbe, je odločno, vztrajno in neustrašno. Oho je s fran-

coskim malim kmetom rešilo leta 1914. Francijo in jo privedlo do slavne zmage. Sade zmage si je prisvojil tisti del francoskega naroda, ki je bil na varnem in bo na varnem tudi jutri, če pride do novih obračunavanj svetovnih sil.

Boj med tem delavstvom in kapitalom, ki bo užival podporo vseh velikih držav — razen Rusije —, bo neizprosno trdi.

Saj že beremo, da se celotno delavstvo poda v stavke, da zaseda tovarne in se hoče kar s silo držati v njih. Kažejo se nam slike, ki smo jih vajeni videti v revolucijah! In brez dvoma, ta dežela svobode je potrebna močne roke! Toda, kdo naj bo ta roka, to je vprašanje, ki ga danes rešuje francoska ulica. Škoda življenja mnogih, ki bodo žrtvovana. Ali pa je kje in kdaj bila pravica dosežena drugače kakor z neizprosnim bojem?

Prilike v Franciji nam kažejo, da demokratične vladavine niso prave v takih težkih časih, so dokaz, da tudi v demokratičnih državah ni mogoče trajno tajiti onih načel, ki so edino pravična za vsako družbo, da namreč pripada prvenstvo dela in da mora kapital služiti celoti. Kmet služi celoti, ker za svoje delo ne dobi tega, kar pridobi in torej oddaja višek skupnosti; delavec služi celoti, ker prav tako ne prejema, kar daje. Šele kapitalist je tisti, ki je polno plačan ali

preveč plačan. In edino ta ima možnost, da se s svojim zaslužkom obrača tja, kjer se mu bolje godi in se ni bati vznemirjenja. Njegova domovina je povsod, kmetu in delavcu pa je tam, kjer je zemlja ali tovarna.

Demokracija z enako volivno pravico, četudi je tajna, z možnostjo, da kmet in delavec nimata nobene moči nasproti kapitalu — taka demokracija ni resnična. Resnična je le ona, kjer sta kmet in delavec pripoznana kot vrhovna družabna sloja in kjer se jima prizna tudi vse drugo, kar iz te vrhovnosti izvira.

Ir ta težka bolezen, ta navidezna demokracija, razjeda Francijo. Ima vse oblike demokracije, toda zelo malo njene vsebine.

Ni mnogo dvoma o tem, kakšen bo izid borbe v Franciji. Vsekakor bo v kratkem zašla na pota, ki bodo rušila tudi oblike demokracije. Toda čimprej bo tudi ta dežela v skupini onih, kjer demokracijo očitno in brez sramu zanikavajo — tem prej bo doživel čas, ki bo vse narode združil v borbi za demokracijo z vsebino, ki jo ta nujno mora imeti: za prvenstvo delovnih rok!

Svet se nenehoma giblje in spreminja. Naj naš slovenski človek spremlja to gibanje in naj si globoko v srce zapiše, da pride dan vstajenja. Morebiti po težkih borbah, stradanju in zatiranju, toda pride.

Vera prestavlja bregove. Naj živi ta vera in naj živi lepa Francija, ki ji danes nevera kazi njeno obličje, nekoč tako svetlo vsem narodom, ki so hrepeneli po svobodi. S. G.

Naša moč je v kmetški družini

Vse premalo skrbimo posvečamo pri nas vzgoji naroda, zlasti tisti prvi vzgoji, na kateri pozneje temelji vsa človeška osebnost in njegovo delo. Medtem ko povsod drugod po svetu lahko opazujemo veličansko in ogorčeno borbo za pravico do vzgoje, puščamo mi to vprašanje domala čisto v nemar. Menda si večina ljudi pri nas celo domišlja, da je najbolje tako kakor je, drugi pa so tako kratkovidni in mislijo, da se vzgoja začne lahko v takih človekovih življenjskih dobah, ko je človekova osebnost v glavnem že oblikovana ter so slabše in boljše kalitve v njem že tako močne, da jih bistveno ni mogoče več spremeniti.

Prav zavoljo tega je pri nas toliko žalostnih pojavov, o katerih smo že večkrat razpravljali v Kmetškem listu. Zavoljo tega se nam zdi nujno potrebno opozoriti slovensko vas, da se z vso odločnostjo potegne za pravico soodločevanja pri vzgajanju svojega naraščaja.

Prvo vzgojo da človeku dom in temeljne poteze za poznejše človekove duševne oblike začrta materina roka. Zato pa je silno važno in nujno potrebno, da postane slovenska kmetška mati sposobna za čim popolnejše izvrševanje te svoje velike, morda celo največje naloge. Tu seveda ne kaže čakati desetletja, ampak je treba s pospešenim in prav tem smotrom prirojenim prosvetnim in izobraževalnim delom polagati kalitve iskanih vzorov v sprejemljiva, za napredek in lepoto vneta srca naših kmetških deklet. Nje moramo tako vzgojiti, da bodo sposobne, zmogljive in voljne dati bodočemu rodu tako vzgojo, kakršne nam naše matere vzlic vsej dobroti in kljub najboljši volji niso mogle in niso znale dati. Naša mlada in res napredna kmetška družina mora postati v polnem pomenu besede ognjišče nove dobe; kmetška žena, mlada kmetška mati pa tisto žarišče, odkoder bo vedno svetila luč dobrote in požrtvovalnosti, ljubezni do lastne zemlje, do lastne krvi in kmetškega dela vsem članom družine. Dom ne sme biti samo prenočevališče, streha, pod katero zgarani človek zvečer položi svoje trudne kosti, ampak mora postati neusahljiv studenec življenjske lepote in vere v življenje, take silne vere, ki gore prestavlja in katere ne more zatreti noben sovražni vihar.

Vse to pa mati in družina lahko dosežeta samo v primeru, da je vzgoja zunaj kmetškega doma skladna z domačo. Kakor slana pa vpliva na mlada srca, če slišijo zasmehovanje in zaničevanje domače vzgoje. Vzgojitelj, ki tako dela, ni vreden, da ga narod hrani in vzdržuje. Tak vzgojitelj je strup, ki samo razkraja in s tem ubija našo skupno življenjsko silo.

Z veseljem lahko ugotovimo, da se slovensko učiteljstvo po svoji ogromni večini zaveda važnosti in težke odgovornosti svojega poklica. Njegovo delo v šoli in požrtvovalno izobraževalno pa gospodarsko, prosvetno, in kulturno delo zunaj šole zasluži vse priznanje. Narod mu s hvalažnostjo to priznanje že zdavnaj daje in izkazuje, skrajni čas bi pa tudi bil, da mu izkažejo priznanje vodilni krogi na ta način, da mu izboljšajo njegov gmetni in moralni položaj. Učitelj, ki ga je narod prejel in priznal ter se ga oklenil, bi moral biti na svojem službenem mestu deležen stalnosti, da bi tako svoje vzgojno delo nemoteno lahko širil, poglobljal in izpolnjeval. Vsaka prekinitve takega dela in celo že vsaka sprememba metode povzroči škodo, ki je čisto za dolgo dobo sploh nepopravljiva, prav gotovo pa ima vselej za ljudstvo slabe posledice, hujše celo kakor zanj, ki se mora nenadoma ločiti s priljubljenimi in skrbno obdelanimi njive ter oditi kdo ve kam na neznano ledino.

Poleg šole deluje na kmetih še vrsta drugih činiteljev, ki si laste pravico do vzgoje in jo tudi dosledno izvajajo. Kakšno je njih delo in kakšni so sadeži tega dela, o tem nam dovolj žalostno in še preveč zgovorno priča vsakdanjost. Zaradi tega danes o tem delu vzgojnega delovanja ne bomo razmišljali. Ugotovimo naj samo, da bi se o njem nikakor ne mogli izraziti s tisto pohvalo in takim priznanjem kakor smo to brez hvalisanja lahko rekli o našem učiteljstvu. O priliki bomo obširneje spregovorili o tem delu in ga osvetlili s primeri iz življenja, že danes pa rečemo, da bi se morala tudi ta plat zavedati, da je vsa narodova moč in življenjska sila v dobri, zdravi kmetški družini, ki je stebel narod in najboljša opora vsem stanovom in slojem.

Doma in drugod

Potrjena dr. Mačkova

državna kandidatna lista

Kasacijsko sodišče je po poročilih iz Beograda že potrdilo tudi državno kandidatno listo z nosilcem dr. Vladimирjem Mačkom. Tako so sedaj potrjene vse tri državne liste, ki so bile najavljene in vložene za volitve 11. decembra.

Ljotičeve kandidature v Sloveniji

Kakor listi poročajo so bile vložene v Sloveniji na listi g. Dimitrija Ljutice naslednje kandidature:

Ljubljana-mesto: Dr. Kandare Franc in Šturm Artur; Maribor levi breg: Koštomaj Stan-ko; Maribor desni breg: Šarh Alfonz; Celje: Vabič Vinko; Dol. Lendava: Kavčič Vladimir; Gornji grad: Vabič Vinko; Konjice: Hmelak Julij; Ljutomer: Golub Matija, Murska Sobota: Šim-novec Rudolf; Dravograd: Dr. Šreiner Hinko; Ptuj: Šega Drago; Slovenjgradec: Šimnovac Rud-olf; Šmarje pri Jelšah: Hmelak Julij, Brežice: Zupančič Franc; Laško: Šustar Ciril; Črnomelj: Vilhar Nikolaj; Kamnik: Kanc Alojzij; Kočevje: Vilhar Nikolaj; Kranj: Dr. Demšar Karol, Krško: Stoviček Janez; Litija: Sedlar Vinko; Logatec: Bavdek Vekoslav; Ljubljana-okolica: Zupančič Franc in Sieberer Ignac; Novo mesto: Šoner Ferdinand; Radovljica: Kržišnik Vinko; Škofja Loka: Dr. Demšar Karol.

Nova invalidska naredba

Pred nekaj dnevi je izšla nova naredba o invalidih, ki pa stopi v veljavo šele 1. aprila leta 1939.

Uradna poročila pravijo, da bo nova naredba veliko boljše kakor je sedanja. Nova naredba upošteva baje večje število rentnikov in prizna se zopet vojna invalidnina onim, katerim je bila odtegnjena kot kazen radi prestopkov iz kori-stoljublja.

Ubogi pisatelj

Kleklovim »Novinam« je odveč že tudi pi-satelj Miško Kranjc. Takole ga glodajo:

»Mi vendar bolj zaupamo poštenemu krščan-skemu politiku dr. Korošcu, kot Kranjcu Mišku, ki krasno zna opisati neresnične svinjarije svo-jega naroda in kraja, a na krščansko politiko se ne razume niti toliko kot krava na boben. Krava, če drugo ne, glavo vzdigne, kadar čuje uda-rec zvona, pisca nesramnih romanov pa ne gane božja beseda, saj je ne posluša. Bog daj, da bi jo in da bi njegovo življenje krščanskim zapove-dim odgovarjalo, potem bi bil vreden sin verne Slovenske krajine...«

Registracija Glavne zadružne zveze

Na osnovi lanskega zakona o gospodarskih zdru-gah je bila pri beograjskem trgovskem so-dišču registrirana Glavna zadružna zveza v kra-ljevini Jugoslaviji, zadruga z omeji. jamstvom in to dne 3. novembra 1938 na osnovi pravil, katere je sprejela ustanovna glavna skupščina Glavne zadružne zveze v Beogradu dne 1. sep-tembra 1938.

Člani uprave Glavne zadružne zveze so: dr. Anton Korošec, inž. Vojislav Djordjevič, dr. Stjepan Poštić, Dragan Miličević, Zarko Djor-djevič, Spiro Saldo, Života Lazarevič, dr. Vjekol-slav Gortan, Zdenko Turković, dr. Mijo Maričić, Triva Krstonović, dr. Stefan Kraft, Života Mila-nović, dr. Dušan Bratič, Gordja Perin, Nikola Jarak, dr. Silvester Giunio, prof. Ivo Gjurac, dr. Karlo Šnajder, dr. Joža Basaj, Milan Mravlje, Fran Trček, Miloš Štibler, Jovo Bakić, Dragomir Milanović, Juraj Marković, Milodrag P. Marković,

† Franc Gombač

Nenadoma nas je presunila vest, da je v Trstu dotrpel višji kletarski nadzornik Franc Gombač. V rodni kraj je šel iskat zdravja, a srečala ga je tamkaj smrt.

Rajni je že l. 1893. vstopil v službo kranj-skega deželnega odbora kot potovalni učitelj za vinarstvo. Pozneje je bil imenovan za državnega vinarskega in pozneje za kletarskega nadzorni-ka za Kranjsko, končno pa za dravsko banovino.

Pokojni si je pridobil velike zasluge za ob-novo vinogradov na Dolenjskem in v Beli Kra-jini. Na stotine predavanj je imel v teh krajih. Organiziral je razne kletarske in sadjarske raz-

stave ali pa vsaj sodeloval pri njih. Napisal je tudi knjige: »Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov«, »Novo vinogradništvo in umno kletarstvo«. V raznih časopisih pa je napisal na stotine strokovnih člankov o vinar-stvu, kletarstvu in sadjarstvu.

Rajni je bil blaga, plemenita duša, miren, a kremenit značaj in v svojem področju temeljit strokovnjak. Zato je vest o njegovi smrti bridko odjeknila v krogih vseh, ki smo ga poznali in umeli ceniti njegovo delo. Z izredno toplo lju-beznijo je ljubil našo zemljo, ne samo ožje do-movine, ampak vse predele, kjer utripa naša kri.

Pred meseci sva se srečala, ko se je pri-peljal iz Skoplja. Vozila sva se skupaj v Kam-nik. Joj, kakšen izreden opazovalni in primer-jalni dar sem spoznal v enournem kramljanju. In koliko zamisli, predlogov in načrtov se je kar sproti utrinjalo v tej snujoči duši!

Zdaj je Gombač poklican v večni mir. Naj mu bo pokoj v naročju slovenske grude sladak! Njegov spomin bo živel v njegovem delu, a spo-štovanim svojcem veljaj naše globoko sožalje.

dr. Milorad Nedeljković, inž. Stanoje Nedeljković, dr. Antun Novaković, Konstantin Mirković, Franc Rakovec in Marin Glavina.

Zakon o samoupravnih hranilnicah

Iz Beograda poročajo, da bo v kratkem ob-javljen zakon o samoupravnih hranilnicah, ki je bil izdelan že l. 1934., objavljen pa te dni. Po določbah zakona so te hranilnice samostojne denarne ustanove, ki jih ustanavljajo občine. Zakon precizira razmerje med hranilnicami in občinami ter določa delovno območje, ki jim bo dovoljeno in način plasiranja vlog. Hranilnice morajo biti včlanjene v zvezi in bodo kljub zvezni reviziji pod državno kontrolo.

Koliko je kandidatov

Na vseh treh državnih kandidatnih listah, ki so bile izročene kasacijskemu sodišču, kandidira pri letošnjih državnozborskih volitvah skupno 2001 kandidat.

Na listi dr. Vl. Mačka jih kandidira 1013, na listi ministrskega predsednika dr. M. Stojadinovca 746, a na Ljotičevi listi 242.

Kaj pravijo

V slavnostni številki za proslavo praznika narodnega zedinjenja piše »Sokolska Volja« v pozivu jugoslovanskemu Sokolstvu med drugim tudi tole:

»Naš narod je bil v težkih časih vedno vel-lik. Samo v težkih časih so prišle do polnega izraza najlepše njegove lastnosti: hrabrost, pri-pravljenost za borbo in žrtvovanje, za vztrajnost in odpornost in za vever optimizem.«

Lepe besede objavlja k 20letnici zedinjenja tudi »Kočevski Slovenec«, ko pravi:

»Slovenci smo z navdušenjem in prosto-voljno zaživelij Jugoslavijo, še preden smo jo souresničili. Zakaj vse naše duhovno, kulturno in politično teženje se je usmerjalo k bratom na jug, in to toliko bolj, kolikor bolj je rasla naša narodna zavest.«

Pametna beseda, prijatelj iz drugega brega! Zelimo samo, da bi prav kmalu meso postala in med vami in nami prebivala.

Najbolj značilno resnico o sedanjih volivnih borbi je zapisala »Samouprava«, uradno glasilo JRZ v Beogradu, v svoji letošnji številki z dne 24. t. m. Tam namreč pravi koj v začetku uvod-nika:

»V dobi te volilne borbe sta imela naš na-rod in naša javnost priliko videti mnogo moral-nih padcev.«

To je resnica, ki ji ne bo oporekal noben pošten jugoslovanski državljani.

»Slovenski Gospodar« z dne 23. t. m. na strani 6. takole deluje za pomirjenje strankar-skih strasti:

»Kri Dolinarjeva vpije po maščevanju!«

V svetem pismu pa stoji: Moje je maščevanje, pravi Gospod!

O delavstvu razpravlja zadnja »Delavska Pravica« med drugim takole:

»Delavec danes veliko premalo zaupa sam sebi, svoji lastni moči in ustvarjalni sili. Le preveč se zanaša na druge, da mu bodo njegovo težko vprašanje reševali. Vedeti pa moramo, da delavca ne bo reševal nihče brez njegovega last-nega sodelovanja. In to sodelovanje mora biti res delavsko, da bo delavec svoje pravice tudi zahteval, ne pa le prosil. To pa more le tako, če je organiziran v svoji lastni, neodvisni in svo-bodni strokovni organizaciji. Če pa je razbit in neorganiziran, je odvisen le od miloščine in dobrote.«

»Nova Pravda« opozarja v uvodniku 45. šte-vilke med drugim tudi na tole:

»Krvava svetovna vojna, ki je bila drugače zločin nad človeštvom, je dobila svojo moralno opravičbo, v kolikor je to za zločince sploh mož-no, v trditvi, da milijoni zato krvave, da nara-dom pribore enakopravnost, svobodo in samo-odločbo, da bodo na ta način ustvarjena trajna jamstva za trajen svetovni mir. Vsak narod naj bo sam sebi gospodar, nihče ne sme segati v nj-govo posest in v njegove pravice. Konec mora biti pohlepa po tujih narodih in njih zemlji. Vsakemu svoje, toda ničesar več. Za vedno mora izginiti naziranje, da mali narodi niso vredni življenja in da se morajo potopiti v morju veli-kih narodov. Ne more biti resnična trditev, da so mali narodi samo spotika na cesti napredka.«

O teh pravilnih trditvah bi se dalo pove-dati še marsikaj. Kdo je n. pr. dal podlago vsej današnji kulturi? No, mali grški narodi. To naj bi imeli pred očmi gospodje diplomatje, kadar nam malim hočejo krojiti usodo. Življenje ima pač svoje zakone, ki so močnejši mimo kanonov in granat.

»Trgovski list« razpravlja v 128. številki o večjem poletu, ki nam je potreben, in pravi uvodoma:

»Enak duh kakor našo predvojno generacijo bi moral prevevati tudi našo sedanjo, ker skoraj nič manjše naloge se morajo rešiti danes kot takrat. Če je bila naloga predvojne generacije, da nam izvojuje politično svobodo, je naloga sedanje generacije, da to svobodo ne le ohrani, temveč k tej doda še našo gospodarsko svobodo. Ena naloga vredna druge in vsaka tako težavna, da izgleda v začetku kot nedosegljiva.«

O demoralizaciji v današnji dobi razpravlja »Delavska Politika« z dne 24. t. m. in pravi:

»Nam se zdi laž in demagogija v politiki nemoralna. Kakor vse kaže, to mnenje ne velja več. Danes je to, kar smo mi nekdaj imenovali nemoralno, spretnost in modrost.

Današnja morala se nam zdi podobna srednjeveški. Takrat, če si le podvomil v to ali ono dogmo ali trditev, so te ubili ali sežgali. O tistih »dogmatičnih« stvareh ni nihče smel razprav-

ljati, da ni izgubil svoje glave. Zgodovina nam pripoveduje, kako so sežigali mislece in njih knjige. Danes se godi isto.

Zgodovina se ponavlja, pravijo. Srednjeveško moralo sta pregnali kultura in civilizacija. Ni je bilo skoraj tri stoletja.«

Nato končuje:

»Zgodovina se ponavlja. Toda ponavlja se na temelju človeške kulture, človeškega duha. Zato pomeni prepoved v ponavljanju zgodovine nov večji napredek, skok v razvoju k človeški popolnosti.

To je naše zaupanje, to naše prepričanje: nemoralo pa maščuje zgodovina sama.«

Nedeljski »Slovenec« v posebnem članku svari pred političnimi tihotapci, ki jih tudi mi iz dna srca preziramo in z ogorčenjem odklanjamo. Pri tem vzklika:

»Mi pa pravimo: Naše ljudstvo ne bo nasledilo lažnikom!«

To je tudi naša trdna vera in zato z zaupanjem gledamo v bodočnost.

Kaj se godi po svetu

Pomemben dan za Češkoslovaško

Danes se vrše volitve novega predsednika češkoslovaške republike.

Po odstopu sedanjega zunanjega ministra Chvalkovskega so poročila navajala kot edinega kandidata za mesto prezidenta dosedanjega predsednika upravnega sodišča dr. Hacha.

Dr. Hacha je kandidaturo sprejel. Danes dopoldne se sestane narodno predstavništvo k seji, a edina točka dnevnega reda je volitev novega predsednika republike.

Nemški načrti

Po pisanju večjega angleškega lista vodi nemško politiko v pogledu Karpatske Ukrajine mnenje, da bo treba slej ko prej sprožiti vprašanje ustanovitve ukrajinske države sploh. Ukrajincev je na Poljskem 7 milijonov, v sovjetski Rusiji jih je nad 30 milijonov, v Karpatski Ukrajini pol milijona. Nemška diplomacija da se bavi z mislijo, da bi bilo treba temu narodu dati državno skupnost in s tem zadati sovjetski Rusiji smrtni udarec. Najprej pa bi bilo po nemških mislih potrebno, tako piše list, pritisniti na Poljsko, da reši vprašanje svojih Ukrajincev, kar bi bil le začetek snovanja velike ukrajinske države.

Poljska

Je menda v zadnjem času nekoliko zaokrenila svoja jadra. Zdi se, kakor da polagoma prodira spoznanje o nedosegljivosti skupne meje z Madžarsko. Nemčija je namreč odločno posvarila v Budimpešti in Varšavi, naj ne uganjajo vratomnosti.

Sicer obe žarišči še nista nehali spletkariti, vendar so zadnje čase izjave diplomatov vse bolj pomirjevalne in nekako umikajoče. Se bolj značilno kakor to pa je okolnost, da se je začela Poljska zopet približevati Rusiji. Po zadnjih poročilih so v diplomatskih razgovorih med državniiki obeh teh dveh držav sklenili, da vse dosedanje konvencije med Rusijo in Poljsko ostanejo v veljavi. Poleg tega se sklene nov dogovor o tisku, nov trgovinski dogovor in bo urejenih tudi več drugih vprašanj, s čimer bodo odpravljeni obmejni spori, napetost in praske med obmejnim organi.

Vse to so sicer skromna, vendar vidna znamenja, da se v tem predelu Evrope pripravlja nova opredelitev, ki utegne postati še pomembna za nadaljen razvoj evropske politike.

Madžarske zahteve v Romuniji

Odkar so Madžari izšli kot zmagovalci iz borbe s Češkoslovaško, so začele madžarske manjšine tudi drugod dvigati glave. Nedavno so zastopniki madžarske manjšine v Romuniji izročili ministrskemu predsedniku patriarhu Mi-

ronu spomenico, v kateri zahtevajo popolno enakopravnost za pripadnike madžarske manjšine v Romuniji. Ustanovila naj bi se posebna madžarska politična stranka. Vsa uradniška mesta v madžarskih krajih naj bi se prepustila Madžarom. V teh krajih naj bi bila madžarsčina uradni jezik. Ustanovile naj bi se neodvisne madžarske zadrage, ki pa bi prejemale podporo

Na posledicah operacije je v Londonu nedavno umrla norveška kraljica Maud, ki so jo vsi državljani spoštovali zaradi njene pravičnosti in ljudevolnosti.

od države. Nadalje naj bi se ustanovile povsod madžarske šole, na katerih naj bi se namestili madžarski učitelji.

Radovedni smo, če pojdejo madžarski sonarodnjaki v ožji domovini z dobrim vzgledom naprej in bodo dovolili raznim manjšinam isto, kar madžarske manjšine zahtevajo v drugih državah. To bi bila res viteška kretnja, ki bi brez dvoma v veliki meri pospešila resničen sporazum med narodi.

Madžarska svoboda

Kakor smo slutili, se je tudi zgodilo. Bivši madžarski poslanec v praškem parlamentu in sedanji minister brez listnice Jaros je izjavil nemškemu novinarju, da slovaški poslanci, ki so z dunajsko razsodbo prišli pod Madžarsko, ne morejo ostati člani madžarskega parlamenta, ker so vsi pobegnili na Slovaško in so s tem po mnenju madžarske vlade izgubili svoj poslanski mandat. Na vprašanje, kako namerava madžarska vlada urediti položaj slovaške narodne manjšine na Madžarskem, je minister Jaros izjavil, da se morejo določbe dunajske razsodbe nanašati le na bivše slovaško ozemlje, ne pa tudi na slovaške narodne manjšine, ki so bile že prej na

Madžarskem. Tako razlikovanje pa se ne da izvesti. Zato madžarska vlada ne misli uvesti nikakega posebnega manjšinskega statuta. Ker sloni dunajska razsodba na etnografskih načelih, Madžarska ne priznava nikakih narodnih manjšin na svojem ozemlju. Slovaki, ki so prišli z dunajsko razsodbo pod Madžarsko, se lahko izselijo na Slovaško.

Ko se spomnimo, kako so Madžari za časa borbe za razkosanje Češkoslovaške imenovali Slovake svoje brate, se nam nehote vsiljuje v spomin svetopisemska beseda: »Moj oče vas je tepel s korobači, jaz pa vas bom s škorpionji.«

Ali bo vsaj ta primer Slovanom nauk za bodočnost? Ako se to zgodi, potem vsaj žrtve niso bile zaman.

Podonavski agrarni blok

Z največjim zanimanjem spremljajo poljski uradni krogi prizadevanje za ustanovitev podonavskega agrarnega bloka. Poljski gospodarski ljudje so mnenja, da ne bi bil ta podonavski agrarni blok popoln, če ne bi bilo v njem tudi Poljske. Kajti ta blok je po mnenju poljskih krogov močan le, če so v njem vse države od Baltiškega pa do Sredozemskega morja. Da je v tem bloku tudi Češkoslovaška, smatrajo poljski krogi kot naravno, vendar pa ne bi smela manjkati v tem bloku Poljska, ki je danes kot agrarna izvozna država mnogo bolj pomembna od Češkoslovaške, ki se mora najprej še reorganizirati. Če bi stopila v podonavski agrarni blok tudi Poljska, potem bi bil to po mnenju poljskih krogov najmočnejši gospodarski blok v Evropi. Brez nje pa se tudi ne bi mogel v celoti izvesti program bloka.

Židovsko vprašanje in stiska

Židje so danes kakor preganjana zverjad. Sicer razni činitelji skušajo žrtve podpirati, vendar jim ne morejo nuditi polne zaščite.

Omembe vredna je zavljo tega pobuda Amerike in Anglije, po kateri naj bi se ustanovila v Afriki, v belgijskem Kongu, v bivših nemških kolonijah ali južno od Abesinije, posebna židovska država, kjer bi se naselilo 4 in pol milijona Židov takoj iz početka. V Ameriki bodo takoj založili 100 milijonov dolarjev (4 in pol milijarde dinarjev), da se omogoči ta kolonizacija.

V Nemčiji so zelo ogorčeni nad tem, da misli angleška vlada naseliti pregnane Žide v bivših nemških kolonijah. Nemški tisk piše, da so te kolonije vendar nemška last. Postopanje Anglije pa kaže, da jih ne namerava vrniti.

Mnenja o tem so pač lahko različna, nihče pa ne more trditi, da Židje niso ljudje. Kakor hitro pa jim priznavamo človeštvo, jim hkratu neglede na razne teorije moramo priznavati in priznati tudi pravico do človeškega življenja in delovanja. Kako je to v skladu s sedanjim položajem, o tem bo prej ali slej spregovorila mednarodna vest in pa zlasti zgodovina.

Izvozniki živine v Nemčijo!

Zadnje čase naši izvozniki pogosto niso plačali prevoza od nakladalne postaje do Dunaja, odn. preje do Bodenbacha, zaradi česar Reichsstelle ni izvršila obračuna, zato je pri njej Zavod za pospeševanje zunanje trgovine napravil korake, da se najde izhod, tako da se obračuna naknadno. Reichsstelle je odgovorila zavodu:

Za vagona, za katere ni bila plačana tovarnina na tujih progah, ki so pa bili usmerjeni do Bodenbacha, se bo izvršil obračun po odbitju od kupne cene. Glede vagonov, za katere ni bila plačana tovarnina do Dunaja se je dogovorila Reichsstelle s tvrdko Schenker takole:

Tvrdka Schenker bo poskušala, da se naknadno vplača tovarnina pri jugoslovanski nakladalni postaji, nato pa bo obračunala Reichsstelle. V kolikor tega ne bo mogoče izvršiti v

gotovem času za posamezne primere, katerih rok bo odrejen med tvrdko Schenker in računovodstvom zavoda in kateri rok bo sporočen Reichsstelle, bo Reichsstelle po tem v vsakem takem primeru izvršila obračun.

Medtem pa bo Reichsstelle od 15. novembra 1938 dalje vsak vagon, ki pride na Dunaj ali v Dresden nefrankiran odbila sprejeti in ga bo dala na razpolago pošiljatelju. Dokler tovarnina ne bo plačana, bodo prašiči, odn. goveda hranjeni na stroške pošiljatelja.

Zaradi tega opozarja zavod vse izvoznike, da brezpogojno frankirajo vse pošiljatve do Dunaja. V kolikor posamezne postaje ne bi hotele sprejeti voznine do Dunaja, je treba vsak tak primer brzojavno javiti zavodu, da ta obvesti glavno ravnateljstvo drž. železnic.

Češkoslovaška

Češkoslovaška republika je obsegala pred okrnitvijo preko 140.000 km² in štela skoraj 16 milijonov prebivalcev. Nemčija je zasedla od tega nad 28.200 km² zemlje s preko 3.600.000 prebivalci. Madžarska je pobrala nad 12.400 km² zemlje z več ko milijonom prebivalci in Poljska preko 1000 km² zemlje z nad 200.000 prebivalci. Češkoslovaška republika je izgubila po teh računih preko 30% svoje prvotne površine, t. j. 41.600 km² in 4.850.000 prebivalcev.

Širjenje slinavke

Pred nekaj dnevi se je pojavila slinavka in parkljevka v Ljubljani in njeni okolici v treh hlevih mesarjev, kamor kužna bolezen ni mogla biti zanešana z bolnimi ali sumljivimi živalmi, temveč le z obleko, čevlji ali rokami samih mesarjev, ki so obiskovali sejme v savski banovini. Glede na to opozarja kr. banska uprava na odredbe, ki so bile objavljene v »Službenem listu« št. 298 in se glase: »Trgovcem z živino, ki pri nakupu živine osebno obiskujejo kraje, ki so okuženi ali ogroženi po slinavki in parkljevki, je brez potrdila občine odnosno Higienskega zavoda ali javne bolnice, da so bili pri povratku iz okuženih krajev razkuženi, prepovedan vstop v hleve v celi banovini. Mestno poglavarstvo v Ljubljani poziva vse mesarje in trgovce z živino, ki kupujejo klavno živino v okuženih in po slinavki in parkljevki ogroženih krajih, da se točno ravna po gornji odredbi. Ker je mestna občina ljubljanska okužena s slinavko in parkljevko, se opozarja vsi prizadeti, da se pred nakupovanjem klavne živine izven teritorija mestne občine, razkužijo in nabavijo tozadevno potrdilo. Razkuževanja bo vršila državna bolnica v Ljubljani na stroške stranke in tudi izdajala potrdila o izvršeni razkužbi. Če se izvrši nakup klavne živine v katerem drugem okuženem odn. zaradi slinavke in parkljevke ogroženem kraju, mora izvršiti razkužbo nakupovalca in mu izdati tozadevno potrdilo dotična občina, v kateri je bil izvršen nakup živine.

Prepovedani sejmi

Na Dolenjskem so kmetje obupani, ker se tako naglo širita slinavka in parkljevka. Najprej so ugotovili to nevarno kužno bolezen na Pluski na Mirni pri Trebnjem, a danes se je pojavila v največji občini Šmihel-Stopiče in sicer v vasi Težka voda, ki leži v neposredni bližini Novega mesta. Orožniki so takoj zastražili vse hleve, kjer se je pojavila kužna bolezen, obenem je bilo ukrenjeno vse potrebno, da se bolezen ne razširi. V vasi so okuženi štirje hlevi, obolelo pa je na slinavki in parkljevki deset goved in tri ovce. Prebivalci vasi so davj začeli razkuževati hleve in vse objekte, kamor ima živina dostop. Tudi državna cesta Novo mesto—Karlovac je bila razkužena. Vzrok širjenja nevarne kužne bolezni je nezadostna kontrola hrvaških živinskih transportov, ki pasirajo naše kraje. Vsi živinski sejmi v novomeškem srezu so do nadaljnjega prepovedani.

Mladina na vasi

Poštenost ima zadnjo besedo

Na vsak korak slišimo modrovanja ljudi, da moraš biti falot ali še boljše — baraba, ako hočeš doseči svoj namen. S poštenostjo in zdravimi nazori nikamor ne prideš, če si propalica pa ti je na stežaj odprta pot.

Zalostno je to dejstvo, ki ga slišimo tudi pri poštenih ljudeh, ki se tudi čutijo zapostavljene ker se v svoji pravičnosti niso rinili naprej. Mi, kmetsko-mladinski pokretaši moramo na vsak način povzdigniti besedo in reči vsem ljudem, da poštenost vedno spregovori zadnjo besedo. Koliko krivic so napravili krivičneži in pokvarjeni ljudje. Koliko poštenih in dobrih oblatili s svojim strupenim in pokvarjenim jezikom, napravljali na ta račun velike uspehe v življenju ali so končno vedno propadali. Pravica dosledno molči, se nikdar ne pritožuje; ali kadar je mera polna, tokrat izbruhne z vso močjo in vsa pokvarjenost človeštva prejme plačilo. V življenju so res pravičneži pretrpeli velikih žrtev ali se krivica sama od sebe dvakrat hujše maščuje.

Napačno

bi bilo torej slediti tistim ljudem, ki jih skozi življenje vodi samo krivica, ki jim je največja krepost — pokvarjenost. Z največjo voljo moramo mi mladi ljudje, ki bomo nosili odgovornost pred bodočnostjo, preprečiti in v kali zatreti vse tiste slabosti, ki se označujejo z barabstvom in pokvarjenostjo. Vsa naša vzgoja mora stremeti za tem, da v prvem začetku prikažemo članom vse posledice slabega karakterja, ki je vedno produkt slabe vzgoje.

Tovarišica,

ki boš bodoča vzgojiteljica potomcev, moraš imeti v svoji notranjosti vse takšne lastnosti, ki na-

pravljajo človeka spoštovanim, globoko vrednim, ki se v polni meri lahko prišteva v dostojno človeško družbo. Od zdravih načel matere-vzgojiteljice je odvisna vrednost otroka in bodočega zrelega moža in žene. Z vso vsmo toraj moramo skrbeti, da bo naša mati vzgojiteljica deležna vsestranske vzgoje, ki ji bo v polni meri nudila vse tisto kar mora prenesti v vzgoji na svojega otroka. V prvi vrsti moramo gledati, da bo bodoča žena imela popolnoma drugo stališče, da bo ne samo kras hiše ampak res prava vladarica, spoštovana od vse družine. Ženi moramo posvetiti in dati novega poleta, da bo v vsem svojem življenju občutila samozavest in pravičen ponos ter ljubezen do svobode. Še le s takšno miselnostjo in praktičnim življenjem bo zamogla bodoča mati vse te lastnosti prenesti na svojega otroka, ki bo s tem v prvem začetku prejel vzgojo ponosne, spoštovane in zavedne matere!

Za večne čase bodo izginili

hlapei

in krepek rod zdravega in svobodnega naroda bo vstal na obzorju. Še le po tej poti bomo za vedno izgubili hlapčevsko miselnost, ki nas je skozi stoletja grizla in trgala vso našo notranjost. Na pragu novega leta naj velja tudi razmišljanje o ženi in vzgoji našega mladega narajanja v tem smislu, ki bi naj prinesel ženskem vprašanju novega in edino zdravega poleta. S tihim in skromnim delom bomo vzgojili nov karakter našega kmetskega človeka, ki nas bo za večne čase otrešel barab in falotov, za krepek razmah malega ali žilavega naroda.

Št. Pavel

Zgodovinska drama: »Matija Gubec«, ki jo je predvajalo naše Društvo kmetijskih fantov in deklet v soboto 26. in nedeljo 27. novembra, je izborna uspeha. Sodelovalo je nad 50 igralcev. Podrobno bomo poročali v prihodnji številki.

Sv. Bolfenk pri Središču

Na zadnji seji smo sestavili minimalni društveni načrt, ki ga bomo poslali zvezi v odobritev in znanje. Pripravljamo se na zimsko delo, ki naj ponovno razgiblje naše kulturne delavce in prinese čim prej lepše dobe. Mislimo poslati nekaj tovarišev v govorniški tečaj. Krepko vstajamo!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah

Moramo se po daljšem času tudi mi zglašiti. Dasi letos nismo napravili onega dela, ki smo si ga zamislili, vendar moramo biti zadovoljni ker so bili naši najboljši delavci pri vojakihi. V letni sezoni smo priredili dva poučna izleta, tekmo škropilcev, sedaj pa se pripravljamo na zimsko delo. Na prihodnji seji bomo tudi mi sestavili minimalni društveni načrt, ki nam mora prinesiti zopet novega poleta. O našem nadaljnjem delu bomo poročali.

Mirna peč

V Mirni peči se je poročil tovariš Albin Kramar, kolarski mojster, z gospodično Miciko Klančarjevo. Kramar je bil eden najagilnejših sodelavcev pri tukajšnjem Društvu kmetijskih fantov in deklet, katerega bomo pri razvoju našega kmetsko-mladinskega gibanja težko pogrešali. Kako je bil Kramar priljubljen med tovariši vaščani, je pokazalo veliko število gostov, ki so se od njega poslovili po starem običaju na kmetih s podoknico.

Novoporočencema želimo v zakonu mnogo sreče in blagoslova!

Novo mesto

Naše okrožje je izvršilo revijo društev, ki je pokazala prav zanimive rezultate. Spoznali smo pri tem vrednost naših fantov in deklet, orožje nasprotnikov, kar nam bo v prihodnosti dobrodošlo pri nadaljnjem delu.

Okrožje bo imelo svojo II. redno sejo s sledečim dnevnim redom:

1. čitanje in odobritev zapisnika zadnje seje.
2. Poročila revizije.
3. Okrožno finančno stanje.
4. Okrožni tečaji.
5. Predlogi in slučajnosti.

Mlatič

Kaj pravite?

Generalno glasilo bivšega katoliškega tiskovnega društva pravi, »da še nikdar niso nobene volitve v naši državi vrgle na eno listo toliko političnega namečka, kakor ga mora sedaj nositi dr. Mačkova lista. Bivši socialisti, krščanski socialci, republikanci, komunisti, pofoveci, juronaši, mestni zemljedelci in tudi kmetje vseh barv... vse se je povampirilo in zbralo na kandidatni listi g. dr. Vladimira Mačka, ki sedaj predstavlja političen Avgijev hlev. Vse tisto, kar je bankrotiralo v našem javnem življenju, vse tisto, kar je bilo škodljivo ter oviralo zdravi razvoj političnih razmer v naši državi, vse se je združilo, zbralo in pobratilo, pozabivši vsa idejna in druga medsebojna nasprotstva. Ta bratovščina je postavila pred dr. Mačkov ščit in se sedaj kaže ljudstvu...

Tisti ljudje, ki so oznanjali nered, ki so iznašli dobičkanosne politične kupčije, borci za diktaturo, hrvaški separatisti, jugoslovanski

monopolizirani integralci, pristaši prve in druge in tretje internacionale in kdo ve čigavi pristaši še — vse to se je te dni na Mačkovi listi pomolilo v javnost za te volitve.

Kaj pravite — kdo ima tukaj prav — ali oni v Avgijevem hlevu, ki predstavljajo 90% slov. naroda ali generalno glasilo bivšega katoliškega tiskovnega društva, kaj?

Umetni žulji

Ko sem koračil preteklo nedeljo v trebeljevske hribe nabirat žlahtni kostanj, bi moral srečati na nekem tamošnjem cestnem križišču tri nobel zemljane, ki so se mi zdeli, sodeč po njih zunanosti, kot neke sorte kandidati. Da se pričam, če imam prav, kakor zmiraj, sem se skrtil za pet tihih minut v še kosmat gabrov grm, odkoder sem nobel zemljane, dasi malo od daleč, toda z vso sigurnostjo, opazoval, kaj na cesti med seboj počnejo. Kmetje, ali veste, kaj sem videl? — Nič drugega, kakor to, da so si ti nobel zemljani tik pred Pasjo vasjo drgnili roke ob cestne konfine. To njih početje mi je potrdilo, da niso bili ti nobel zemljani nič drugega kakor ono, kar sem zgoraj omenil. Ne morem se pa dovolj načuditi, da si nekateri, preden pridejo v kmetško vas, dlani na rokah na umeten način z žulji obložijo.

Sv. Miklavž: »Otročki moji dragi, tu vam prinašam za pridnost in ljubezen do bližnjega z neba obljubljeno darilo.«

Deklice: »Jok, samo pajaca ne sprejememo — nam je bila obljubljena za Miklavža ja železnica Kočevje—Brod—Moravice in zasavska cesta Ljubljana—Zagreb.«

Domači dogodki

× **Eros inferi** (Peklenska ljubezen) se imenuje najnovejša zbirka pesmi pesnika Ivana Albrehta. Knjiga opisuje večno iskanje in borenje med moškim in ženo ter je po vsebini globoka, po slogu vsakomur lahko umljiva. Zato jo toplo priporočamo. Broš. izvod velja v poštino vred din 12.—, vezan v platno din 22.—. Pomnite, da je dobra knjiga najlepše darilo!

× **V Erdutu** blizu Vinkovcev je dnevničarka Anjuška Šerferi ubila svojega moža pijanca Lajoša. Ko je prikolovratil pijan za njo v vinograd in hotel navaliti na njo z nožem, je pograbila motiko in ga udarila dvakrat tako močno po glavi, da mu je prebila lobanjo. Lajoš je bil takoj mrtev.

× **V Šmarju pri Jelšah** je nedavno dopoldne na železniškem križišču vlak do smrti povozil 94letnega preužitkarja Janeza Kresnika iz Šmarja. Nesreča se je pripetila, ker je bil starček gluhi in ni slišal prihajajočega vlaka. Kresnika je lokomotiva vlekla kakih 20 m daleč s seboj, kjer je nato ves razmesarjen obležal mrtev.

× **Pri Račah** je skočila pod vlak 18letna Štefanija Kokošova. Bila je takoj mrtva in so truplo prepeljali v mrtvašnico v Slivnici.

× **V Slovenski Bistrici** je požar upepelil gospodarsko poslopje Mihe Kumerja, ki ima zaradi tega 50 tisoč din škode. Zdi se, da je ogenj zanetil kak postopač, ki je prenočil v senu in vrgel proč cigaretni ogorek. Domači in okoliški gasilci so prihiteli na pomoč in posrečilo se jim je ogenj omejiti. Razen gospodarskega poslopja so zgoreli tudi gospodarski stroji in uničen je tudi ves letošnji pridelek.

× Na zadnji svinjski sejem v Ptuj so prignali 165 svinj in 127 prašičev, skupaj 292 komadov, od tega prodanih 121. Cene: prašiči od 6 do 12 tednov stari 55—165 din za komad, pršutarji 7 do 7:50 din, debele svinje 7:75 do 8:50 din, plemenske svinje 6:50 do 7:25 din za kilogram žive teže.

× **V Ljubljani** se je poročil revizor Zveze slovenskih zadrug tov. Andrej Šifrer z gospodično Malči Mlinar, restavratorko v Ljubljani. Novoporočencema iskreno čestitamo in jima želimo obilo sreče.

× **Blizu Šibenika** so videli te dni jutraj na severozapadu padec velikega meteorja. Meteor so opazili tudi mornarji na parniku Ljubljana.

× **V Bukovu** blizu Sombora so pri kmetu Martinu Jungu klali. Martinu je pomagal brat Valentin, njegova 4 leta stara hčerka se je pa igrala na dvorišču, kjer je stal kotel vrele masti. Otrok je padel v mast in se tako opekel, da je čez tri ure umrl.

× **V Kropi** je pred kratkim nenadno deževje povzročilo silno povodenj, ki je ogrožala ves trg. Voda je odnesla par mostov. V nevarnosti je bilo več hiš in med njimi tudi ljudska šola. — Tudi tržiška Bistrica je povzročila dokaj škode.

TVRDKA TEOKAROVIC

SE PRESELI
v prvih dneh
decembra
iz GRADIŠČA

WOLFOVO ul. št. 10

Vasovalec v brenti

»Naj bo, kar bo,« je rekel Miha in odšel.

Da se razumemo, moram brž povedati, da je Miha bajtar ob zapadni meji. Nekdaj so njegovi predniki živeli kljub skromni domačiji še kolikor toliko znošno življenje. Zemlja res ni mogla vedno številni družini nikoli dajati dovolj hrane, toda pridne roke so si ga znale poiskati in z delom priboriti.

Pri Mihovih je bila namreč že od pamtliveka vpeljana domača sodarska, ali kakor pravijo, pintarska obrt. Pintar oče, sin in stric in brat. Poletni so vsi pridno delali na polju, ko pa se je jesen začela umikati zimi, je v bajti zapel pogon, ki je vso zimo in do pozne pomladi pogonjal obroče in škafe in čebre, na bednje in brente ter raznoliko drugo leseno posodo, za katero je bilo onkraj Javornika na Vipavskem, Goriškem, v Istri in Furlaniji dosti odjemalcev.

Odkar je meja presekala te kraje, je začelo iti s to obrtjo navzdol. Medtem ko so prej pred trgatvijo jutro za jutrom škripali dolgi vozovi, polni lesene posode proti Godoviču, skozi Črni vrh in čez Col na Vipavsko stran in so se pintarji potem čez teden ali dva vračali s praznimi vozovi in polnimi možnami kakor razigrani svatje z ženitnine domov, je zdaj vse nekam zastalo. Bolj iz navade kakor za potrebo so sicer še izdelovali leseno posodo, toda to je bilo nekako tako, kakor da bi mizar sam sebi delal krsto. Prej je bilo pri delu polno smeha, šal in neugnanih porednosti, zdaj pa se ni nihče skoraj niti oglasil.

»Človek dela kar tako,« je dejal Miha, »da pač mine dan.«

In je z otožnim pogledom božal izdelke svojih rok.

Pa se primeri, da je le prišel tudi zanj čas. Seveda, tako ni bilo več, da bi naložil voz in bi se odpeljal čez Col v Koper ali še kam dalje, toda nekaj je le bilo.

Ob meji cvete polno novih čednosti, ki jih prej te poštene grče niso poznale. Med prvimi in najbolj donosnimi je pač tihotapstvo. Tihotapi se tu z vsem, kar je kaj vredno in kar ni nič. Skraja nemara iz potrebe, zavoljo gospodarske stiske, pozneje iz navade. Kontrabant je kakor alkohol. Ko se ga človek navadi, se mu ne more zlepa odreči.

Miha za to reč ni bil. Sicer je stala bajta čisto blizu meje in je bila spričo tega kakor ustvarjena za tihotapsko prehodno postajališče, vendar se je Mihi misel na tako početje silno upirala. Končno pa je prišla tako lepa ponudba, da se ji ni mogel odreči.

Na oni strani je služboval zagorel dečko, še mlad fant, pa že velik gospod. Ta se je bil zagledal v Slabetovo Ančko, ki mu je bila tako všeč, da je kar meždel, kadar je s plevicami ali grabljicami prišla delat čez mejo.

Dekle je tujčeve misli sicer spoznala, vendar se ni dala premotiti. Nobeno darilo, nobena usluga, nobena še tako sladka beseda ni pomagala nič, prav čisto nič. Ko pa je tuji fant postal nadležen, se je Ančka tako ujezila, da sploh ni marala več hoditi delat onkraj meje.

To je mladega zaljubljenca spravilo docela iz ravnotežja. Po cele ure je stopical zdaj pri tem, zdaj pri drugem prehodu ob meji, toda Ančke ni bilo od nikoder. Pač jo je kdaj od daleč videl, v bližino pa je nikakor ni mogel privabiti.

Vtej hudi stisi je prosil pintarja pomoči.

»Hm,« je dejal Miha, »pri nas prihajajo fantje ponoči pod okno. To je stara šega. Tam je človek z dekletom sam in se najlaglje pomenita.«

»Toda jaz ne morem tja,« je menil oni žalostno.

»Škoda,« je Miha skomignil z rameni.

Tedaj je začel tujec vabiti in ponujati. Miha dela leseno posodo, lahko mu pomaga, če le hoče.

In sta se zmenila. Miha naj pride z veliko brento po listje, pa bo on zlezal noter. Miha ga malo zakrije z listjem in prenese do Slabetovih. Nihče ne bo ničesar slutil.

»To ni tako zanesljivo,« dvomi Miha.

»100 lir!« pravi Lah.

»Pa če me ujamejo naši?«

»150 lir!«

Še ni veljalo, dokler se ni znesek podvojil. Nato je Miha res prišel z brento čez mejo, stlačil Laha vanjo, ga pokril z listjem in odnesel. Pa je imel Lah smolo — ali pa je bil Miha poreden. Streljaj nad Slabetovo hišo je Mihi spodrknilo, da je telebnil na tla, brenta z Lahom pa je odletela kakor hruška z drevesa.

Lah je kričal in vpil na pomoč, ko se je v brenti kotalil po skalovitem bregu. Ančka pa, ki je videla ta prizor, se je tako smejala, da je bila vsa solzna. In mesto ljubezni je bil vročerkni zaljubljenec deležen vseh neprijetnih dobrot, ki čakajo človeka, če v uniformi brez dovoljenja prekorači mejo. Ljudje pa pravijo od tlej, če se komu v ljubezni kaj spakledra, da je snubil — v brenti.

× V Straži pri Somboru je žalostno končal mož, ki je nekoč bil bogat in je živel v izobilju, toda je moral na stare dni beračiti, ker so ga njegovi štirje sinovi zapodili od hiše. To je 60letni Jovan Angelescu, ki je moral prositi ljudi usmiljenja, da ni na stara leta umrl od lakote. Povsem onemogel se je v eni prejšnjih noči privlekel v neko živinsko stajo, kjer je našel zarjavel nož ter si razparal trebuh. Hudo ranjenega so prepeljali v domačo hišo, kjer pa je kmalu umrl.

× Med Račami in Pragerskim se je v gozdu vrgla na železniško progo pod vlak komaj 19letna gostilničarjeva hčerka Stefanija Baumanova, ki je bila takoj mrtva. Kaj jo je gnalo v obupno dejanje, za zdaj še niso mogli ugotoviti.

× V Prusčici v Bosni se je pripetila v sredo popoldne strašna nesreča. 18mesečni otroček Jakše Bašića je spal v zibelki. Ta čas se je priklatil v vas velik sestradan volk. Bašićeva žena je odšla po vodo in volk je smuknil v hišo. Pri zibelki je bila 17letna Bašićeva hčerka, ki se je skrila za peč, ko je opazila zverino. Volk je planil na otročka in ga raztrgal. Kmalu se je vrnila mati in ko je stopila na prag, je opazila, kako je planil iz hiše volk z okrvavljenim gobcem.

† Fran Lajović

V Litiji je umrl 84letni Franc Lajović, oče znanega slovenskega skladatelja svetnika Antona Lajovica, glavar ene najbolj znanih slovenskih redovin.

Pokojni je bil kremenit slovenski človek, mizar po poklicu, pozneje pa je postal dacar, a zatem se je posvetil gostilničarski stroki.

V zakonu z ženo Marijo se mu je rodilo 12 otrok. Od teh živi še 7 sinov in 3 hčerke. Vsi so poročeni, na lepih položajih in v vsakem oziru res celji ljudje.

Ko izražamo svoje pobožne želje, želimo, da bi bil rajnemu prijeten pokoj v naročju grude, za katero je toliko žrtvoval v življenju.

× V Bakovcih je posestnik Leopold Tratnjak ubil svojega soseda Antona Buzetića, očeta Totroka. Buzetić je o Tratnjakovi hiši izrekel neko poredno in nepremišljeno šalo, kar je Tratnjaka tako razjezilo, da je domov grede soseda pobil do smrti. S kolom mu je namreč razbil lobanjo. Tratnjak, ki so ga orožniki že prijeli, pravi, da ni imel namena ubijati, 7 otrok pa zaman joče za očetom.

× V Senti je neznan tat prišel v stanovanje Ištvan Surnjaje in odnesel nekaj denarja. Orožniki so ga zaman iskali. Ištvanova žena pa je dober medij in je rekla možu, ki je na glasu hipnotizerja, naj jo hipnotizira, pa mu bo razkrinkala tatu. Mož je ubogal in žena je v transu izpovedala, da se je v stanovanje splazila ciganka Čenčikova, ki se bo v torek zjutraj spet vrnila, če se ji bo le spet nudila prilika tatvine. Ištvan je o tem obvestil policijo, ki je v torek zjutraj čakala v zasedi. Ob 8. je res prišla ciganka Čenčikova. Kar mimogrede je snela z okna dragoceno pregrinjalo. Takoj nato so jo prijeli. Priznala je, da je že prvič kradla v tej hiši in je popolnoma potrdila navedbe Ištvanove žene.

Ivan Nemec:

Sandžak do Plevlja

V pragozdu črnogorskih gor

Po zgodaj opravljenem zajutoku smo se skupaj z vojniki odpravili v goreče gozdove, kjer se nam je nudilo trudapolno delo. Požar je obsegal čez 2000 ha veliko površino in pretil, da zajame celo planino. S težavo smo se rinili skozi zaraščen gozd, ki je bil poln odmrlele in trohnečega drevja. Po 40 m dolge jelke so ležale druga čez drugo, skoraj popolnoma strohnele, izpod njih pa še najmanj 1 m debela plast preperelega humusa, mešanica trohnečega lesa in listja. Vsa ta masa je gorela in tlela, vsak trenutek si se lahko pogreznil v gorečo jamo. Včasih je po 20 do 30 m daleč od požara naenkrat iz zemlje izbruhnil ogenj; ničesar ni bilo opaziti, momentano se je pokadilo in že je divjal požar naprej. Ogenj je namreč z lahkoto prodiral v mešanici pol preperelega lesa, tlel počasi naprej, dokler ni našel zračne odprtine, ki mu je omogočila izbruh na površino. Z največjo pozornostjo smo morali gledati, da ne naletimo na takšna goreča tla, ki so te kaj zavrta lahko požrla. Z največjo težavo so vojniki delali širok prekop, da bi se vsaj po zemlji omejilo širjenje požara.

V vrhovih so se kakor valovi zvižali oblaki plamena in zajemali s pomočjo vetra nove gozdne površine. V jezvih prizorih so padale goreče krone posameznih dreves, da si moral dobro obračati oči, ker bi sicer kaj hitro izginil v obsevu vročih ognjenih valov.

Znoj je curkoma lil raz utrujene obraze vojakov; nevarnost nadaljnega širjenja požara pa smo omejili samo na majhnem odseku. Z novimi napori smo rinili skozi neprehodno trnje, humus se je vdiral pod nogami, obrambeni prekop pa se je vkljub težavam precej hitro nadaljeval. Pozno v noč drugega dne smo imeli vendar to-

× V Smederevu je Dragomir Jovanović, delavec tovarne Sartid, zadnji čas opazil, da njegova žena Nevena ljubinka s 27letnim Dobrivojem Iglcem. Mož je ženo venomer zasledoval. V sredo zvečer je opazil, da je izginila k ljubimcu. Pograbil je nož, planil v sobo in je Dobrivoju zadal več ko 10 smrtonosnih udarcev. Potegnil je še samokres, hoteč menda ustreliti ženo in sebe, toda v tem so že prihiteli sosede, ki so ga razorožili in ga izročili orožnikom.

Lesce

Pri nekaterih fantih in dekletih se je pojavila želja, da se tudi pri nas ustanovi Društvo kmetijskih fantov in deklet. Veliko smo slišali o delovanju pridnih Bohinčianov v zdravem kmetisko-mladinskem gibanju, pa hočemo tudi mi slediti zdravemu klicu narave.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka, „Kmetški list“!

liko sreče, da smo nadaljnje širjenje požara v glavnem popolnoma omejili.

Lepota planinskega jezera

Bila je sveža noč, okrog 2. uri popoldni; z velikim tekom smo zavžili pečeno govedino in kmalu na to hiteli v bližnje sotesko, ki nas je že ves čas motila s svojim šumenjem. Prvi se je spustil tovariš črnogorec, ki je hotel junaško naprej, da bi ne bilo sramote! Sredi koritaste globeli, v kamenitem koritu zapazimo kristalno čisto jezero, ki je čarobno odsevalo v pojema-jočem gozdnem požaru. Duo jezera je bilo kristalno rdeče, na dveh koncih pa se je penete visoko dvigala voda izpod vzhajajoče skale. Izliv jezera je čez 80 m globoko padal v sotesko in povzročal bobnenje, ki nas je že ves prejšnji dan vznemirjalo. Krasne postrovi so nemirno švigale sem in tja; nenavadna svetloba in obiskovalci niso dali miru tej žlahtni ribi. Na obeh koncih jezera so slonele obsežne, kakor neki sedeži, stopničasto izklesane skale. Črnogorec je potegnil sabljo in ves navdušen tolkel po nezgrapnem kamnu kakor junak iz pravljice, ki rešuje zakleto kraljico. Orlušić je poizkušal v kapo ujeti kakšno ribo, ki so se dijamantno svetilke iz čiste vode; nervozen je skakal okrog kristalnega korita, strast mu ni dopustila odnehati, dokler ni na glavo padel v jezero. V bajnih kristalih je pljusnila voda iz korita, kaj kmalu pa je tudi prilezel lovec. Hitro smo zapustili planinsko lepoto, da bi čim prej Orlušiću posušili obleko. V sveži noči je jel šklepetati z zobmi, kajti bližnja bajta je bila dobre pol ure oddaljena. Gazda se je muzal, kopalec pa kar obesil svoje cunje okrog ognja; preostali smo se podali v šotore, kjer smo sladko zaspali.

Hladno jutro nas je našlo precej spočite. Tudi kopalec je prilezel z bajte, vojaki so pa z

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po **4%**

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po 5%

velikimi kuhalicami mešali paprikaš. Zajuterk je dišal daleč na okrog in je privabil celo nekaj bližnjih kmetov — muslimanov. Možakarje pa smo kar z kuhalicami odgnali, ker niso bili vredni, da jih sonce obsije. Namreč, oba dneva trudapolnega dela so se ti ljudje, z rokami v žepu, vlačili okrog vojakov in se smejali. Kmalu še nisem videl takšnih lenob kakor so ti zapuščenj muslimani. Tik ob slavnati koči so mu padali žareči ogorki, ki jih je zanesel požar, pa se mu ni zljubilo ogorka pogasiti. Ko smo te pridne ljudi odgnali, se je v družbi z nekaj črnogorci, ob brenkanju »gusel«, kaj dobro prilegel zajtrk. Iz soteske je bobnela jezerska voda, našemu kopalcu pa je gulaš ravno tako teknil kakor ujeta postrv, ki jo je moral seveda zamisljati. Vojaki so med tem stopili v kolo, nekateri so zapeli, čez glave pa se nam je od časa

do časa privabil oblak dima, ki ga je veter odtrgal na ugašujočem pogorišču.

Pred odhodom smo še enkrat odšli v sotesko in strmé občudovali lepoto narave. Pri dnevnj svetlobi je voda blesketala v neki srebrnozlati barvi, ki je človeka obdala s posebnim navdušenjem. Na skalj smo vklesali imena in šli.

(Dalje prihodnjič.)

Sejmi

4. decembra: v Mežici, Šmarju pri Jelšah.
5. decembra: v Ormožu, Kranju, Novem mestu, Ložu, Vidmu pri Dobro polju.
6. decembra: v Ptuj, Dobrni, Sevnici ob Savi, Sv. Nikolaju v Polju, Vuzenici, Dol. Lendavi, Murski Soboti, Žužemberku.

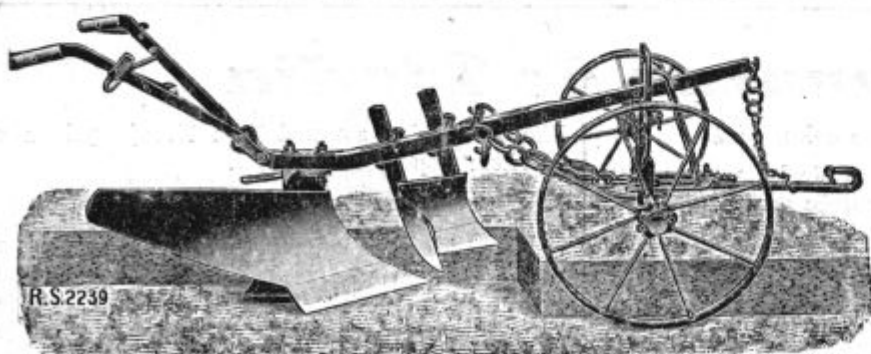
7. decembra: v Celju, Ptuj, Trbovljah, Krškem, Ljubljani.
8. decembra: v Turnišču.
9. decembra: v Mariboru, Dobovi, Mokronogu.
10. decembra: v Sv. Lovrencu pri Prož., Brežicah, Celju, Trbovljah, Sv. Jurij pri Celju-okolica.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Ptuj so bili volji po 4:25 do 5:50, telice 4:25 do 5:50, krave pa po 2:50 do 4:25 din za 1 kg žive teže.

V Kranju so dosegli volji ceno 5 do 6:25, enako telice, krave pa od 1:75 do 5:50, a teleta 7 do 8 din za 1 kg žive teže. Sejem je bil slabo obiskan in tudi dogn primeroma majhen.

SACK-OVI PLUGI so najboljši!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. Dalje nudimo po ugodnih cenah razno drugo kmetijsko orodje, stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in razna hraniva ter druge potrebščine. V zalogi jih ima **Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu**

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan, tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ - ZANKL

tovarna olja, lakov in barv

družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medič

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu
Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetiskem listu“! Cena malim oglasom je samo 1 din za besedo

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavlj: Kmetiskidom
Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse doželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilekega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne Illovac, Karlovac, za vse vrste židne in strešne opake.